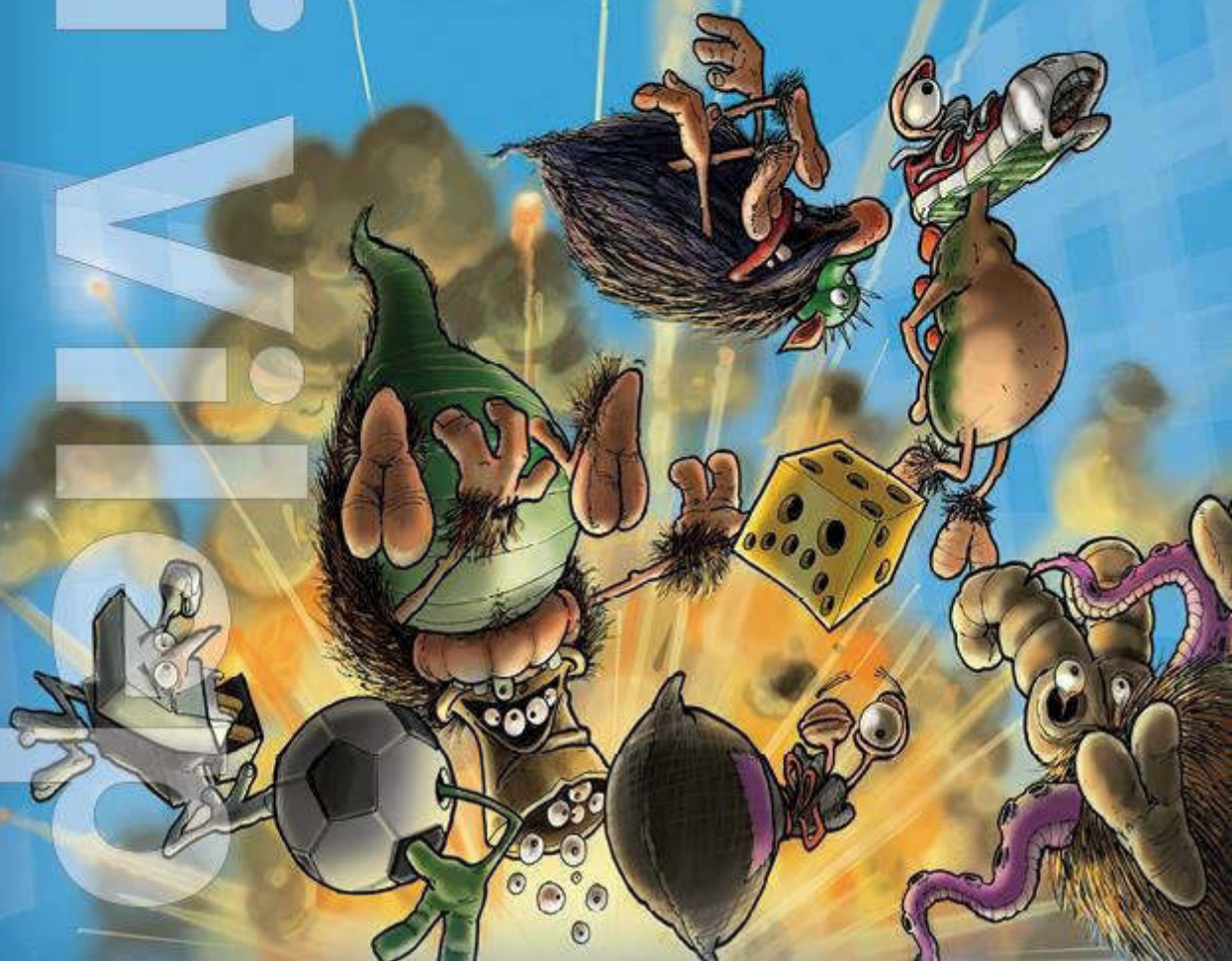

Heikki Viikari

KAPIUKSE KOLLID

Jan oli lohakas poiss. Ta ei hoidnud oma asju sugugi hästi. Klotsid ja autod vedelesid põrandal laiali, mängukaru rippus paelapidi ukseingi küljes ja pildiraamatute nurgad olid rullis. Ema pidi Jani kogu aeg manitsema:

“Kuidas sa küll nii lohakas oled! Head lapsed koristavad alati peale mängimist oma asjad kokku.”

Mõnikord Jan püüdis hea laps olla ja asjad kokku korjata, aga juba järgmisel päeval unustas jälle kõik laiali.

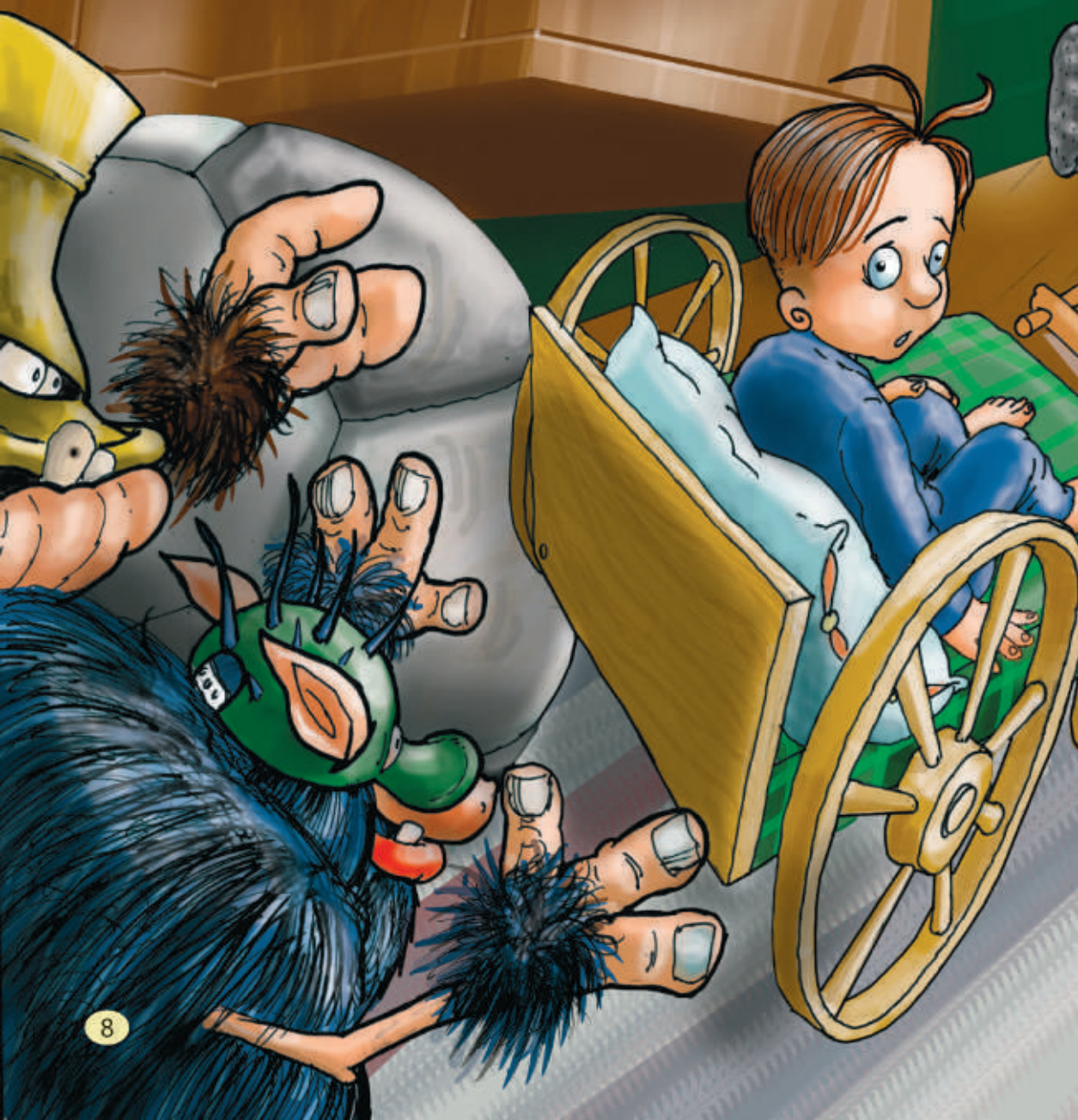
Ühel õhtul, kui Jan juba voodis oli, vaatas ta magama jäädes riidekapi ukse puidumustrit ja hakkas igasugu asju ette kujutama. Talle näis, et üks pikk sinka-vonkaline triip on jõgi ja tumedamad laigud selle kõrval on põõsad. Kui ta veel natuke aega vaatas, kujutas ta juba ette kauguses kõrguvaid mägesid ja ühte imelikku linna. See oli rohkem nagu koobaste linn.

Jan muudkui vaatas ja vaatas ja lõpuks juhtus midagi väga kummalist. Ühes koobastest oleks keegi justkui liigutanud. Jan pingutas silmi ja tõepoolest – ka teistes koobastes liikusid ringi pikad varjud. Jan hakkas kartma ja tõmbas teki üle pea. Kui ta jälle teki alt välja julges piiluda, oli kapiuks nagu kapiuks ikka. Jan aga vaatas edasi ja korraga tekkisid koobastesse uuesti pikad liikuvad varjud. Varjud olid suurte kollide moodi, kes pidevalt üksteisega kokku põrgates edasi-tagasi sebisid.

Lõpuks hakkas Janile tunduma, nagu oleksid kollid võtnud suuna tema poole. Nad kasvasid ja kasvasid ning Jan koos voodiga taganes neist kaugemale. Tuba venis hästi-hästi suureks. Nii suureks, et aken, millest tänavalatern sisse paistis, kahanes väikeseks täpiks kauguses.

Koos toaga kasvas ka Jani hirm. Voodi, milles ta lamas, muutus vankriks ja kiikhobu, mis muidu oli nurgas külili lebanud, oli nüüd rakendatud Jani voodi ette ja paistis päris hobuse suurusena.

Kollid kapiukselt olid juba nii suureks kasvanud, et ei mahtunud enam kapiuksele ära ja hakkasid sealt maha ronima. Nad vibutasid oma pikki kolme sõrmega käsi Jani suunas.

"Nõõ!" hüüdis Jan kiikhobusele ja see pistis tuhatnelja kappama. Kusagil kaugel silmapiiril pidi olema toa vastassein ja sinnapoole läks nende sõit.

"Mida ma nüüd küll peale hakkan?" mõtles Jan. Kaugusest kostis kollide koletut trampimist ja neil käis järel üleskeerutatud tolmupilv.

"Mul on abi vaja!" mõtles Jan.

“Kus on mu tankid ja tinasõdurid? Kus on mu klotsid, et ehitada kindlust?”

Kiikhobu oli juba jõudmas ukseni, mis viis koridori. Uks oli nii suur ja kõrge, et Jan pidi pea päris kuklasse ajama, et lõppu näha. Seal üleval rippus paelapidi lingi otsas Jani mängukaru. Karumõmm oli samuti kõvasti kasvanud ja paistis nüüd Janist palju suurem.

“Brr!” tegi Jan ja kiikhobu peatus. “Me peame ta siit alla aitama! Tema kaitseks meid kollide eest!”

“Ta on nii kõrgel!” hüüdis kiikhobu. “Tuletõrjeauto redelit oleks vaja!”

"Meil ei ole aega!" arvas Jan ja vaatas kollide suunas. Need muudkui lähenesid ja lähenesid koos üleskeerutatud tolmupilvega.

"Otsime sõdurid üles!" hõikas Jan hobusele ja nende sõit läks edasi piki seinääärt.

Mõningase kihutamise järel märkasid nad tinasõdurit, kes istus selg vastu seinapõrandal ja popsutas rahulikult piipu.

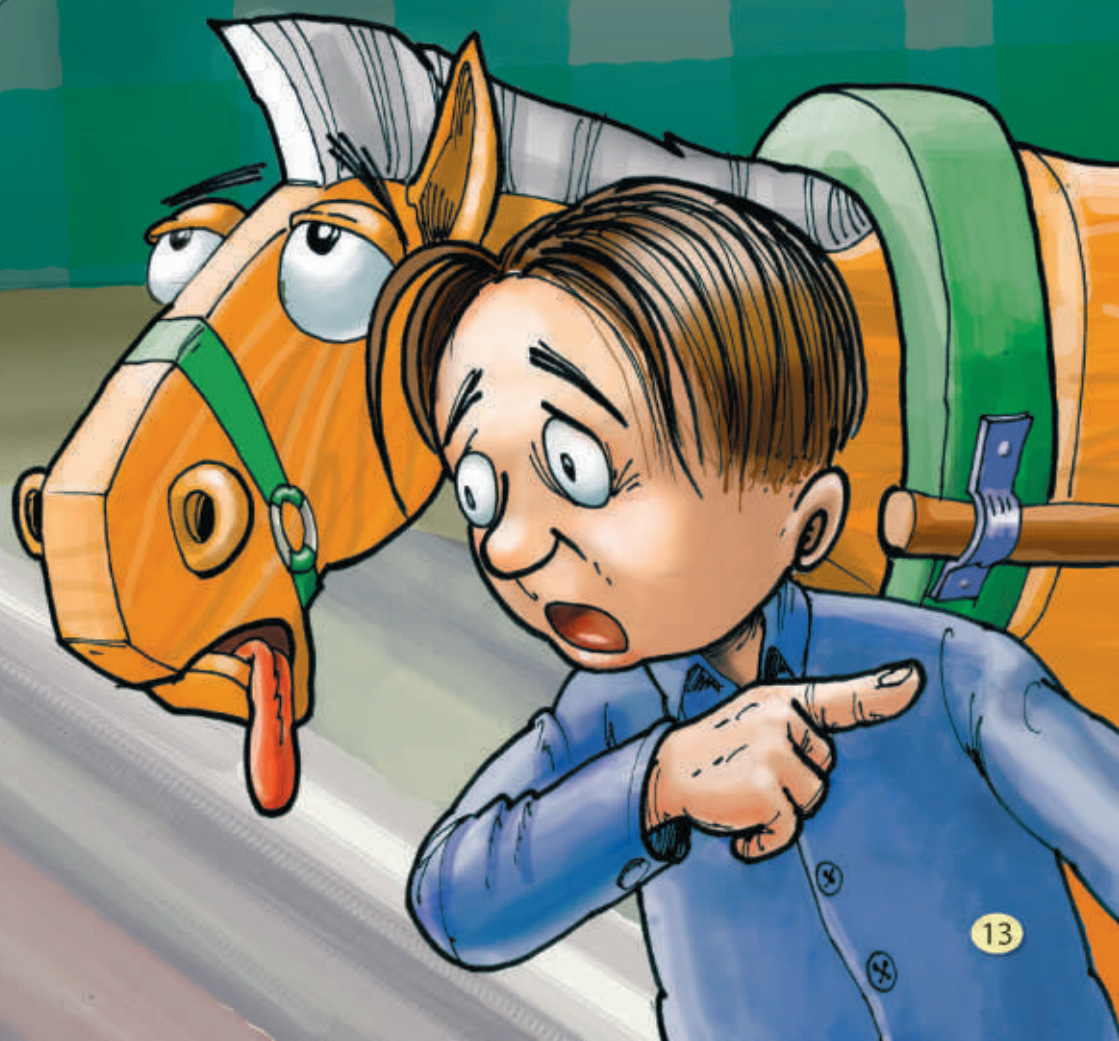
"Häda on tulemas!" karjus Jan juba eemalt.
"Suured kollid! Palju kolle!"

Vana tinasõdur ajas ennast püsti ja vaatas silmapiiri poole. Sealt paistis selgesti kätte tolmupilv, mida kollid üles keerutasid.

"Kus ülejäänud sõdurid on?" küsis Jan.

"Kuhu sa nad jätsid?" küsis tinasõdur vastu. Nüüd oli Jan korraga enda peale väga pahane.

"Tugitool!" tuli talle meelde. "Viimati lükkasin nad tugitooli alla eest ära, et ema neid ei näeks ja ma ei peaks koristama."

Tinasõdur hüppas vankrile ja nad suundusid galoppi lastes kauguses mäena kõrguva tugitooli poole. Kui nad kohale jõudsid, nägid nad kahtekümnet sõdurit muretult maas põõnamas. Mõni norskas kohe nii kõvasti, et vaiba karvad õõtsusid.

"Häda!" karjus Jan. "Suur häda! Ja teie magate siin rahulikult!" Üks ohvitser ajas end istukile ja vaatas unesegasena Janile otsa.

"Ise sa meid siia tugitooli alla pikali jätsid!"

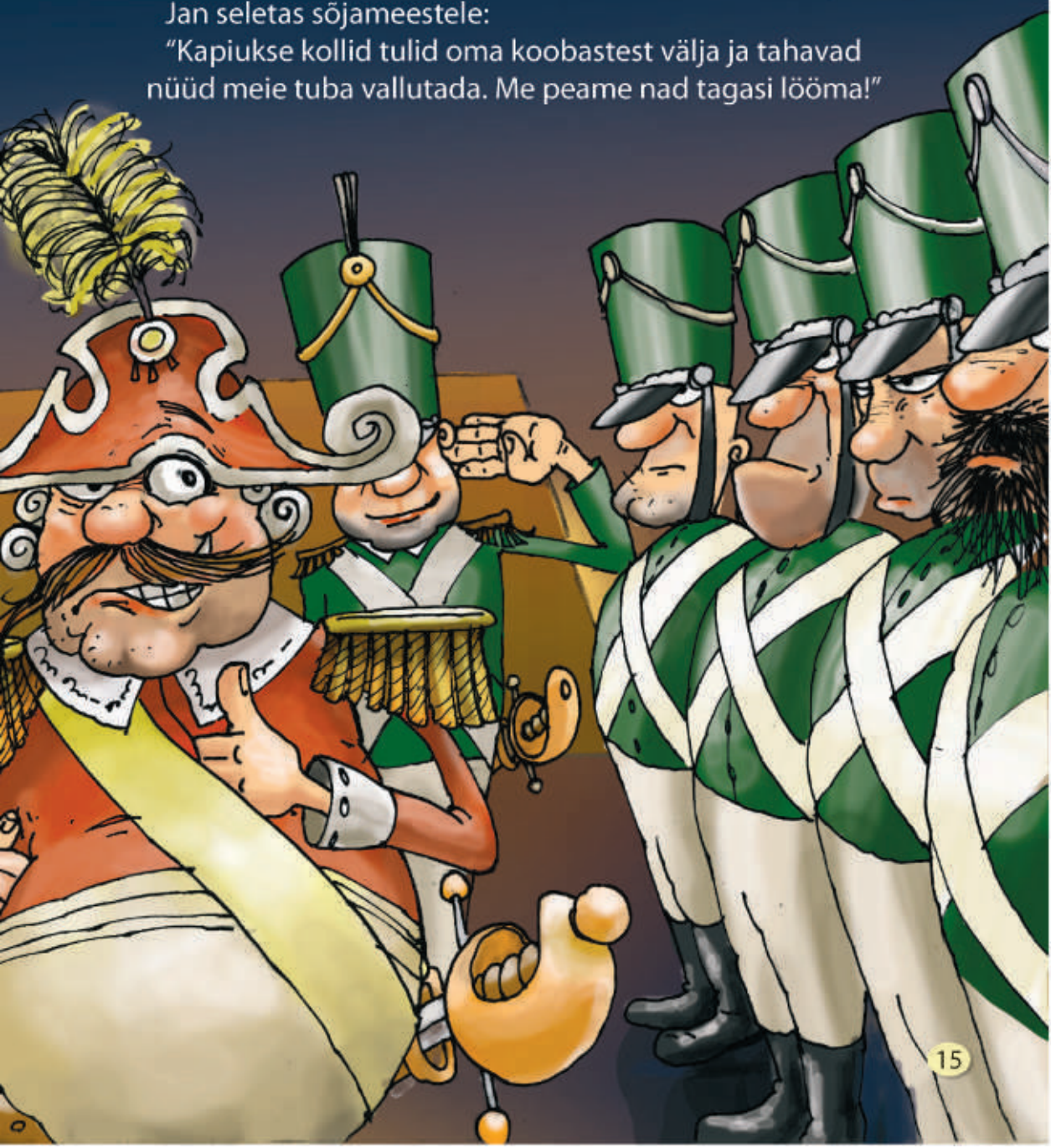
"Palun vabandust!" ütles Jan ja tema põsed värvusid roosaks.

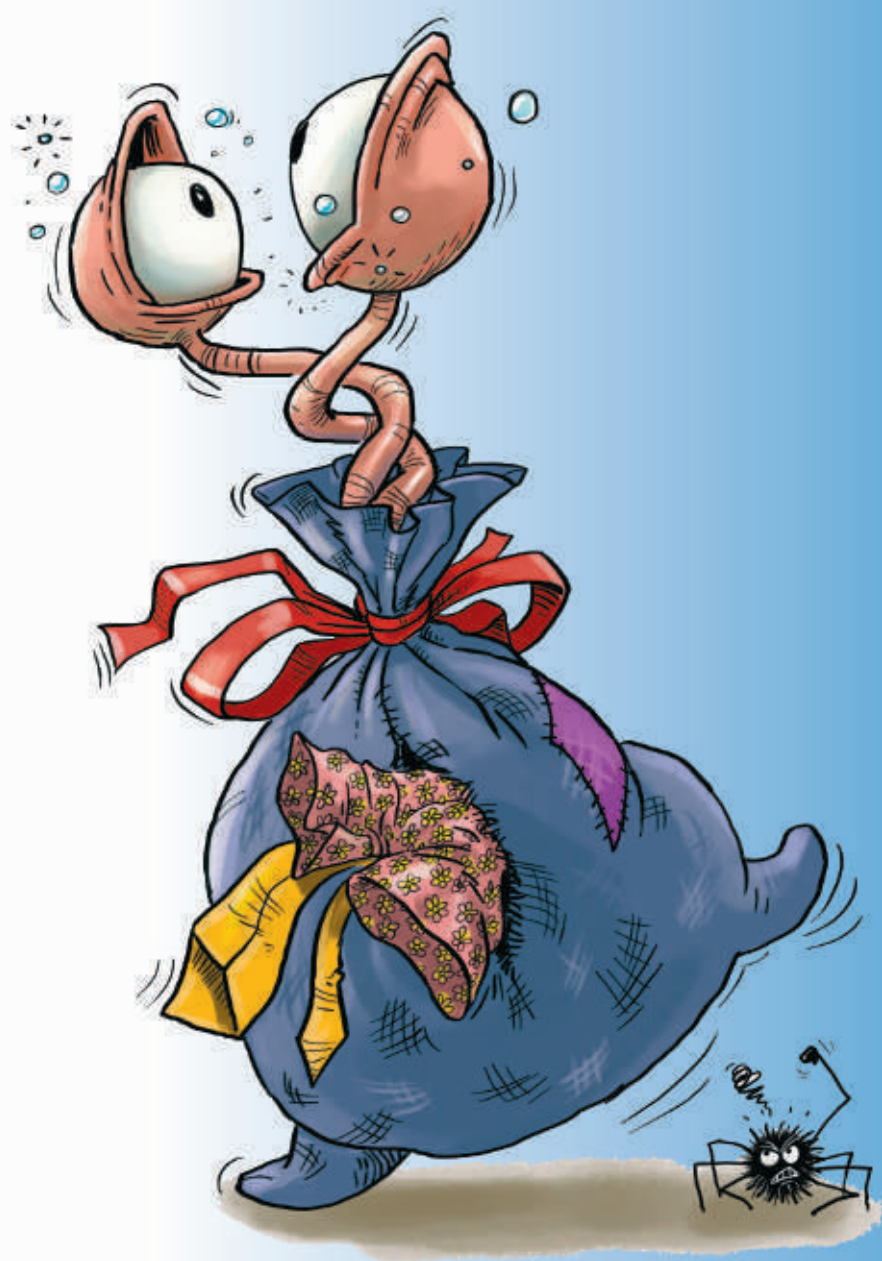
"Äratus!" karjus ohvitser ja sõdurid hüppasid üksteise järel püsti. Seejärel kamandas ohvitser:

"Joondu! Valvel!"

Jan seletas sõjameestele:

"Kapiukse kollid tulid oma koobastest välja ja tahavad nüüd meie tuba vallutada. Me peame nad tagasi lööma!"

KOLLIDE TEATMIK

KAPIUKSE KOLLIDE PEALIK - KAPI-KOLLA

Rahvasuus kutsutakse teda ka Vaatlejaks. Muidu heasüdamlik ja korda armastav koll. Ilmutab end ainult siis, kui segadus lapse toas liiga suureks läheb. Siis tuleb ta kapiukse puidumustri seest maha ja hakkab asju oma käe järgi ära paigutama. Siis pole enam üksi asi kunagi omal kohal ja mõnda asja on hoopis võimatu leida. Kapi-kollal on kaabu sees palju silmi – iga lohakile jäetud asja jaoks oma silm.

KITUPUNN

See koll jälgib keelatud või kogemata lapse kätte sattunud võõraste asjade olemasolu ja käekäiku. Keelatud asju leiab kõige rohkem isa töölaualt ja sahtlitest, köögist ja ema käekotist. Samuti peegilaualt ja mõnikord ka riidekapist. Kui need asjad satuvad mingi juhuse läbi lapse mänguasjade hulka, tuleb Kitupunn ja sosistab emale-isale vaikselt kõrva, et sellised asjad lapse toas on. Mõnikord on sellest tõusnud suur tüli ja pahandus. Teatakse rääkida lastest, kes on isegi vitsa saanud.

TSURKIJAJA

Tsurkija ülesandeks on taganttsurkimine, segadusest veel suurema segaduse tekitamine ja ässitamine. Meeleldi püherdab ta ülesteigemata voodis, kiskudes lina ja teki põrandale ning noppides padja seest sulgi. Kui tuba on mõnusalt segi ja teised kapiukse kollid teevad oma igapäevaseid toiminguid, siis trambib Tsurkija mööda tuba ringi ja õhutab teisi kolle tagant. Mõnikord peab ta pikalevenivaid kihutuskõnesid sellest, kuidas asju veelgi rohkem segamini ajada. Kui tal enam midagi öelda ei ole, siis tsurgib ta teisi oma peast väljaulatuvate ogadega.

TOIMUTAJA

Suurte sarvede, kombitsate ja põrandani ulatava habemega koll. Kui toas on tolmukord piisavalt suureks kasvanud, tuleb Tolmutaja kapiukselt maha ja keerutab oma habemega tolmu laiali. Eriliselt meeldivad talle voodi- ja kapialused. Tolmutajat on nähtud ka puhastamata televiisoriekraanil. Tavaliselt on ta kärbse mõõtu ja liigub kiiresti sikk-sakke tehes. Mida suurem on tolmukord, seda suuremaks kasvab Tolmutaja. Kuulu järgi olevat ühes vanas mahajäetud majas nähtud inimesesuurust Tolmutajat.

KOTA-KOLLA

Tema pea näeb välja nagu märjaks kastetud ja siis kortsu kuivatatud kets. Ta armastab lohakalt nurka visatud, voodi alla või keset tuba sattunud jalanõusid. Lemmiktegevuseks on tal kingapaelte näppamine ja nende umbsõlme sidumine. Kontrollimata andmetel olevat Kota-kolla ühes peres kokku sidunud koguni 20 paari jalatseid ja riputanud need laelambi otsa.

TÄIESTI MÖTTETU KOTT

Nii kutsuvad teda isegi teised kapiukse kollid. Täiesti mõttetu kott sai oma nime sellest, et keegi teda ei vajanud. Ega vaja siamaani. Ta on täis vanu mõttetuid kaltse ja pidevalt lükatakse teda eest ära. Põhitegevuseks ongi tal kollitamine ja vahel käib ta kapipealsetel, sahvris, keldris ning pööningul kopitamas. Kunagi, kui teda veel vajati, õmmeldi talle isegi paik peale. Sellest räägib Täiesti mõttetu kott alati uhkusega ja kaua.

